

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 34

DOM

2021-12-16

Meddelad i Stockholm

Sida 1 (14)

Mål nr

21462-21

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Avdelning 31

INKOM: 2022-06-13

MÅLNR: 12157-22

AKTBIL: 2

SÖKANDE

Procurator Sverige AB, 556057-6554

Ombud: Advokaterna Martin Vildhede och Lina Hallgren

MOTPART

MediCarrier AB, 556543-6168

Ombud: Advokaterna Johan Stern och Alexander Hantosi

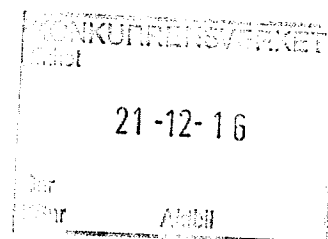
SAKEN

Överprövning av avtals giltighet

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar Procurator Sverige AB:s ansökan om överprövning av avtals giltighet vad avser avtalet mellan MediCarrier AB och Medea AB den 28 november 2020.

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning i övrigt.

Dok.Id 1443200

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post: avd34.fst@dom.se

www.domstol.se/forvaltningsratten-i-stockholm/

Telefax

-

Expeditionstid

måndag–fredag

08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

Region Stockholm har genomfört två direktupphandlingar avseende undersökningshandskar enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU. Region Stockholm, genom MediCarrier AB (MediCarrier), har därefter ingått två avtal med Medea AB (Medea), det ena den 28 november 2020 och det andra den 11 januari 2021. Region Stockholm har sedan tidigare ramavtal för undersökningshandskar med två leverantörer, varav Procurator Sverige AB (Procurator) är den ena och Abena AB (Abena) den andra.

Procurator yrkar att avtalen mellan MediCarrier och Medea ska förklaras ogiltiga. Till stöd för sin ansökan har Procurator, sammanfattningsvis, gjort gällande att MediCarrier dels genomfört otillåtna direktupphandlingar, dels agerat i strid med de upphandlingsrättsliga principerna och Procurators ensamrätt enligt ramavtalet. Procurator har gett in och åberopat bl.a. leveransstatistik, e-postkorrespondens, vittnesattester, mötesanteckningar och en ljudupptagning.

MediCarrier yrkar att ansökan om överprövning med avseende på avtalet från den 28 november 2020 i första hand ska avvisas och i andra hand avslås, samt att ansökan med avseende på avtalet den 11 januari 2021 ska avslås. Till stöd för sin talan har MediCarrier, sammanfattningsvis, gjort gällande att avtalen kunnat direktupphandlas med hänsyn till att det förelegat synnerlig brådska och synnerliga skäl, att direktupphandlingarna är förenliga med LOU i övrigt samt att avtalen annars ska få bestå mot bakgrund av tvingande hänsyn till ett allmänintresse. MediCarrier har gett in och åberopat bl.a. leveransstatistik, e-postkorrespondens och orderstatusar.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Avtalet från den 28 november 2020

Enligt 20 kap. 17 § LOU ska en ansökan om överprövning av ett avtals giltighet ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex månader från det att avtalet slöts.

Det är utrett i målet att det första avtalet mellan MediCarrier och Medea slöts den 28 november 2020 och att Procurators ansökan om överprövning kommit in till förvaltningsrätten senare än sex månader från det datumet. Ansökan ska därför avvisas som för sent inkommen. Procurator har anført att MediCarrier innehållit avtalet, trots bolagets begäran om att få del av det, tills efter det att fristen för ansökan löpt ut. Denna omständighet förändrar emellertid inte förvaltningsrättens bedömning.

Avtalet från den 11 januari 2021

Frågorna förvaltningsrätten har att ta ställning till

En upphandling ska normalt annonseras och alla leverantörer ska få möjlighet att lämna anbud. Från denna huvudregel finns vissa undantag. MediCarrier har gjort gällande att det aktuella avtalet har kunnat direktupphandlas med hänsyn till att det förelegat synnerlig brådska och synnerliga skäl. Frågan är inledningsvis om förutsättningarna för att tillämpa något undantag har varit uppfyllda. Om förutsättningarna inte varit uppfyllda blir nästa fråga domstolen har att ta ställning till om avtalen ska få bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse.

Utgångspunkter för prövningen m.m.

Av 20 kap. 13 § LOU framgår att ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör ska förklaras vara ogiltigt bl.a. om avtalet slutits utan föregående annonsering enligt 10 kap. 1 § LOU. För ogiltighet krävs i detta fall inte att den leverantör som ansökt om överprövning har lidit eller riskerat att lida skada. Ett avtal ska också förklaras ogiltigt, om det har slutits i strid med bestämmelserna om avtalsspärr, ett interimistiskt beslut eller tiodagarsfristen eller om avtalet har slutits före en underrättelse om tilldelningsbeslut. För ogiltighet i sådana fall krävs dessutom att någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen har överträtts och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Uppräkningen i 20 kap. 13 § LOU av de fall av felaktig eller underlåten upphandling som kan medföra att en domstol förklarar ett ingånget avtal ogiltigt är uttömmande.

I 10 kap. 1 § tredje stycket LOU anges att särskilda regler om upphandling utan föregående annonsering finns i 6 kap. 12–19 §§.

Av 6 kap. 15 § LOU framgår att en upphandlande myndighet får använda ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering om det, på grund av synnerlig brådska som beror på omständigheter som inte kan tillskrivas och inte har kunnat förutses av myndigheten, är omöjligt att hålla de tidsfrister som gäller vid öppet och selektivt förfarande eller vid förhandlat förfarande med föregående annonsering och anskaffningen är absolut nödvändig.

Bestämmelsen i 6 kap. 15 § om synnerlig brådska genomför artikel 32.2 c i direktiv 2014/24/EU om offentlig upphandling. I skälen till artikeln anges att undantaget endast får användas under mycket exceptionella

omständigheter och att upphandlande myndigheter som åberopar undantaget bör motivera varför det inte finns några rimliga alternativ eller andra möjliga utvägar (skäl 50).

Av praxis framgår att undantaget från skyldigheten att annonsera ska tolkas restriktivt. Det är den upphandlande myndigheten som ska visa att samtliga villkor i undantagsbestämmelsen som konstituerar synnerlig brådska är uppfyllda (se HFD 2017 ref. 66 och HFD 2019 ref. 65).

Vidare framgår av praxis att för att undantaget om synnerlig brådska ska kunna tillämpas krävs att anskaffningen i sig, dvs. kontraktsföremålet, är absolut nödvändig. Detta innebär dock inte att avtalets innehåll saknar betydelse för bedömningen. Direktupphandling på grund av synnerlig brådska får inte användas för att säkerställa att ett trängande behov inte uppstår i en obestämd framtid, utan endast för att tillgodose ett trängande behov som faktiskt har uppstått eller kan förväntas uppstå inom kort (se HFD 2019 ref. 65).

Om det motiveras av tvingande hänsyn till ett allmänintresse, ska rätten enligt 20 kap. 14 § LOU besluta att avtalet får bestå trots att förutsättningarna för ogiltighet enligt 13 § är uppfyllda.

Av förarbetena till 20 kap. 14 § LOU framgår bl.a. följande. Begreppet tvingande hänsyn till allmänintresset förekommer inom olika områden i EU-rätten och har även utvecklats i EU-domstolens praxis. Eftersom det utgör ett skäl för undantag från den fria rörligheten, tolkar EU-domstolen begreppet restriktivt. Endast exceptionella omständigheter ska medföra att ett avtal får bestå. Den som åberopar att en sådan undantagssituation föreligger, dvs. den upphandlande myndigheten eller enheten, har också bevisbördan för detta. Inom ramen för tvingande hänsyn till allmänintresset kan hänsyn exempelvis tas till allmän säkerhet, skydd för människors liv

och hälsa, folkhälsa, bibehållen ekonomi, s.k. jämvikt i det sociala trygghetssystemet, konsumentskydd och skydd av såväl tjänstemottagare som arbetstagare, rättvisa handelstransaktioner, kamp mot bedrägerier, skydd av miljö och stadsmiljö, djurhälsa, immateriella rättigheter, bevarande av det nationella historiska och konstnärliga kulturarvet, socialpolitiska och kulturpolitiska mål. Begränsad vikt får läggas vid ekonomiska intressen. Ekonomiska intressen med direkt koppling till avtalet i fråga ska t.ex. inte anses utgöra tvingande hänsyn till ett allmänintresse. Ekonomiska intressen av att avtalets giltighet upprätthålls får dock beaktas om ogiltighet skulle leda till orimliga eller oproportionerliga följder. Stor vikt bör här läggas vid myndigheternas tillhandahållande av allmän service till samhället. Det ankommer på domstolarna att göra en skälig avvägning mellan detta allmänna intresse och leverantörens intresse av att det ingångna avtalet förklaras ogiltigt i syfte att en ny upphandling ska företas (prop. 2009/10:180, s. 137–139 och 362–363).

För att ett avtal ska få bestå trots att det finns förutsättningar för att ogiltigförklara det räcker det inte att det som upphandlas genom avtalet kan anses vara av allmänintresse. De åtgärder som i det enskilda fallet har vidtagits av den upphandlande myndigheten måste också vara förenliga med proportionalitetsprincipen (se HFD 2019 ref. 18).

I mål om offentlig upphandling gäller som princip att rätten grundar sin prövning på de omständigheter som sökanden åberopar (jfr RÅ 2009 ref. 69).

Förvaltningsrätten bedömer att undantagsgrunden synnerliga skäl i 19 kap. 7 § LOU som MediCarrier har åberopat inte är tillämplig i målet eftersom den aktuella direktupphandlingen överstiger tröskelvärdet och inte avser tjänster av sådant slag som anges i bilaga 2 och bilaga 2 a till LOU (19 kap. 1 § LOU).

Har det förelegat synnerlig brådska vid direktupphandlingen?

Vad parterna anför

MediCarrier för fram bl.a. följande. Ramavtalsleverantörerna Procurator och Abena levererar i normalfallet merparten av alla engångshandskar till Region Stockholm. Till följd av pandemin fick båda dessa leverantörer stora problem att leverera tillräckliga volymer, även under hösten/vintern 2020. Under senare delen av 2020 var behovet skriande på en marknad som alltså inte var återhämtad och pandemins utveckling var mycket osäker. Mot denna bakgrund och med risken för att bristen skulle förvärras, i kombination med stundande säsongsinfluensavaccinering och vaccinering för covid-19, gav regionfullmäktige i uppdrag åt MediCarrier att tillsvidare lagrhålla kritisk skyddsutrustning, däribland undersökningshandskar, motsvarande minst tre månaders normalförbrukning i Region Stockholm. Båda ramavtalsleverantörerna informerades om att MediCarrier måste säkerställa tillgången till undersökningshandskar samt dessutom öka lagernivåerna av dessa med hänsyn till den rådande pandemin och den kritiska tillgången av råvarumaterialet. Region Stockholm ställde därför den 20 november 2020 en enkel och brådskande fråga om ramavtalsleverantörerna kunde leverera ca 15 miljoner undersökningshandskar i månaden under de kommande sex månaderna. Av frågan framgår det att svar önskades under dagen. Abena svarade med vändande post att man inte hade möjlighet att leverera enligt förfrågan. Procurator svarade med ett antal motfrågor samma dag, vilka besvarades av Region Stockholm den 23 november. Detta svar avslutades med följande: "Vi önskar snabb återkoppling för att veta om vi ska ta andra erbjudanden vidare. Då vi ser allt större osäkerhet i leveranserna så vill vi säkra upp volymer snarast." Först den 14 december 2020 svarade Procurator på Region Stockholms brådskande fråga. Svaret som gavs hade närmast karaktären av en statusuppdatering av bolagets ansträngningar samt ytterligare ett antal

motfrågor. Ingenting i svaret visade på någon leveransförmåga. Bolaget kunde alltså inte ens den 14 december 2020 bekräfta någon tillgång, ej mindre någon brådsakande leverans. Svaret kan omöjligen uppfattas som att det skulle stått klart att Procurator skulle kunna leverera vare sig ordinarie köp eller kompletterande köp. Tidigare leveransstatistik stödjer också den uppfattningen. MediCarrier hade därmed inget annat val än att direktupphandla undersökningshandskar och ingick därför den 28 november 2020 ett kort avtal med Medea för leverans av undersökningshandskar under perioden januari–juni 2021. Eftersom leveransprognoserna från Procurator var fortsatt opålitliga och starkt begränsade samt att man i januari kommit överens om att makulera alla utestående ordrar då osäkerheten runt Procurators leveranser var ohållbar var MediCarrier tvungen att återigen ingå ett kort avtal med Medea den 11 januari 2021 för leverans av undersökningshandskar under perioden juli–december 2021. Anledningen till att MediCarrier inte har tagit ut avtalat vite för leveransförseningar är att Region Stockholm beslutat att inte utkräva viten under tiden för covid-19 med hänvisning till force majeure.

Procurator för fram bl.a. följande. MediCarrier har inte visat att Procurator och Abena, vid avtalets ingående, inte kunnat leverera på relevanta leveransdatum, vilka legat så långt fram i tiden som sex månader eller längre efter avtalets ikraftträdande. MediCarrier har överhuvudtaget inte tillfrågat Procurator och Abena vid ingåendet av avtalet i januari 2021 om bolagens leveransförmåga sex månader senare. Det var just vid denna tidpunkt som marknaden återhämtade sig och fönstret för leveranser väsentligt öppnades upp, vilket bland annat möjliggjorde för Procurator att per mejl den 14 december 2020 erbjuda möjlighet att leverera till Region Stockholm. Om Region Stockholm även i januari 2021 hade efterfrågat leverans från Procurator (eller Abena), med leveransdatum från juli 2021 och framåt, hade Procurator (och sannolikt Abena) med vändande mejl tackat ja. Procurator kan utöver leveranserna enligt det befintliga avtalet

också tydligt visa att Procurator från januari 2021 hade möjlighet att leverera minst 90 miljoner handskar, med en leveranstakt om minst 15 miljoner handskar i månaden, i enlighet med MediCarriers förfrågan. Av mötesanteckningar från en av Procurators leverantörer framgår att leverantören ifråga kunde leverera totalt 90 miljoner handskar till Procurator redan från februari 2021. Av anteckningarna framgår att leveranserna skulle ske med 10 miljoner handskar under februari månad och därefter med 20 miljoner handskar under mars, april, maj respektive juni månad, totalt 90 miljoner handskar. Tillsammans med Procurators lagernivåer under januari 2021 om 20 miljoner handskar från en av bolagets andra leverantörer, hade Procurator således utan svårigheter kunnat leverera 15 miljoner handskar i januari 2021, för att sedan ändå ha fem miljoner handskar att komplettera ovanstående volymer med i februari 2021. Procurator skulle med andra ord – bara genom dessa leverantörer – haft full leveransförmåga under avtalet. Procurator hade följaktligen på fråga om leverans enligt avtalet i januari 2021 omedelbart tackat ja till förfrågan. Procurator hade vid denna tid god uppfattning om att bolaget skulle kunna leverera hundramiljontals handskar från juli 2021 och framåt, vilket Procurators nuvarande lager samt leverantörsuppgifter bekräftar.

Ramavtalet mellan Procurator och Region Stockholm har i hög grad kännetecknats av samarbete och dialog. Procurator har haft en kontinuerlig dialog för att i samförstånd och på ett pragmatiskt sätt lösa Region Stockholms behov av leveranser. Utifrån den information som Procurator fått har Region Stockholm aldrig stått utan undersökningshandskar, även om lagerhållningen under pandemins svåra skeden varit lägre än vanligt. Procurators avsikt under pandemin har enkelt uttryckt varit att Region Stockholm skulle erhålla så många undersökningshandskar så snabbt som möjligt, snarare än att Procurator skulle hålla exakta leveranstider. Detta har bland annat inneburit att Procurator många gånger levererat ett betydligt större antal handskar än som efterfrågats, i syfte att bygga upp Region

Stockholms lagerhållning, snarare än att avvakta leveranser för att uppfylla avtalade leveranstider. Region Stockholm har aldrig formellt påtalat några leveransförseningar från Procurator eller framställt några krav eller anspråk med anledning av sådana påstådda förseningar. Att Procurator ”missat” att avisera leveranser har i sig inte med Procurators leveransförmåga att göra, utan handlar om att Procurator i vissa fall förbisett att meddela Region Stockholm om inkommande leveranser, vilket var ett av skälen till att parterna kom överens om att makulera äldre beställningar och börja om. Makuleringen är således i sig ett bevis för den utökade tillgången på undersökningshandskar, inte tvärtom som MediCarrier försöker påskina. Som ett ytterligare bevis på att parternas överenskomna hantering fungerat har Procurator, som nämnts ovan, trots extremt produktunderskott på marknaden levererat högre volymer av undersökningshandskar under 2020 än under hela 2019.

Förvaltningsrättens bedömning

För att synnerlig brådska enligt 6 kap. 15 § LOU ska anses föreligga krävs att anskaffningen är absolut nödvändig. Att undersökningshandskar i sig är ett sådant kontraktsföremål som kan vara absolut nödvändigt att anskaffa är inte ifrågasatt. Anskaffningen kan emellertid inte anses vara absolut nödvändig om en eller flera leverantörer inom ett befintligt ramavtal har möjlighet att leverera önskade volymer av undersökningshandskar inom den tid som situationen kräver. Av avtalet den 11 januari 2021 följer att undersökningshandskarna ska levereras under perioden juli–december 2021.

Parterna är oense om i vilken utsträckning Procurator före den nu aktuella direktupphandlingen haft förmåga att leverera undersökningshandskar till MediCarrier i rätt tid, samt vilken förmåga Procurator hade att leverera önskade volymer vid tidpunkten för direktupphandlingen.

Det får härvid anses vara utrett att MediCarrier formellt inte påtalat några leveransförseningar från Procurator under hösten/vintern 2020. Såvitt det framkommer har Region Stockholm heller aldrig varit utan undersökningshandskar med Procurator och Abena som ramavtalsleverantörer. MediCarrier har dock, å ena sidan, tagit fram såväl statistik som e-postmeddelanden vilka tyder på att leveranserna från Procurator under ramavtalet varit oregelbundna och kraftigt försenade under hösten/vintern 2020. Procurator har, å andra sidan, tagit fram egen statistisk som tyder på att några leveransförseningar överhuvudtaget inte förekommit sedan juni 2020. Att leveranserna i viss utsträckning varit oregelbundna, ej aviserade, eller försenade till MediCarrier finner förvaltningsrätten inte skäl att ifrågasätta, särskilt med beaktande av det rådande världsläget på grund av pandemin. Utredningen i målet ger emellertid inte tillräckligt stöd för att Procurators leveranser under hösten/vintern varit präglad av sådan osäkerhet som MediCarrier gör gällande.

Beträffande Procurators förmåga att leverera önskade volymer av undersökningshandskar under perioden juli–december 2021 konstaterar förvaltningsrätten att Procurator, efter att MediCarrier ingått det första avtalet med Medea om leverans av undersökningshandskar under perioden januari–juni 2021, inte fått någon förnyad förfrågan om leverans av undersökningshandskar under perioden juli–december 2021. Procurator har alltså inte tackat nej till en sådan förfrågan eller annars uppgett sig vara oförmögen att leverera önskade volymer av undersökningshandskar under den perioden. Det mejl som skickats från Procurator till MediCarrier den 14 december 2021 tyder också på att Procurator då var nära förestående en lösning att kunna leverera önskade volymer av undersökningshandskar över en sexmånadersperiod. Av den utredning som Procurator har gett in i målet, vilken bl.a. består av uppgifter från underleverantörer, får anses framgå att bolaget så tidigt som vintern 2021 hade möjlighet att leverera undersökningshandskar i den volym som MediCarrier begärt.

Förvaltningsrätten konstaterar därtill att det saknas närmare uppgifter om huruvida Abena, som en av leverantörerna inom ramavtalet, saknat förmåga att leverera önskade volymer av undersökningshandskar under perioden juli–december 2021. Såvitt det framkommer har Abena, i likhet med Procurator, inte fått någon sådan förfrågan.

Mot bakgrund av det anförda finner förvaltningsrätten att MediCarrier inte har förmått visa att det var absolut nödvändigt att anskaffa undersökningshandskar från Medea genom avtalet den 11 januari 2021. Således har det inte funnits förutsättningar för direktupphandlingen enligt 6 kap. 15 § LOU.

Ska avtalet bestå med hänsyn till tvingande allmänintresse?

Eftersom det inte varit tillåtet för MediCarrier att direktupphandla avtalet föreligger förutsättningar för ogiltighet enligt 20 kap. 13 § första stycket 1 LOU. Det saknas därför anledning för förvaltningsrätten att pröva om det finns förutsättningar för ogiltighet på någon annan grund och domstolen övergår i stället till att pröva om avtalet ändå ska få bestå på grund av tvingande hänsyn till ett allmänintresse.

Vad parterna anför

MediCarrier för fram bl.a. följande. Avtalet måste få bestå till följd av allmänintresset att upprätthålla förutsättningarna för att tillhandhålla säker vård och skydda människors liv och hälsa under den rådande pandemin. Det skulle få mycket svåra konsekvenser för vårdens rätta bedrivande om avtalet skulle ogiltigförklaras. Konsekvenserna som följer på avtals ogiltighet är att prestationerna ska gå åter. I det här fallet skulle det innebära att i princip alla undersökningshandskar på Region Stockholms alla vårdverksamheter skulle behöva plockas bort. Dessutom skulle bolagets

lager behöva tömmas. Det skulle leda till allvarliga implikationer på vården i hela Region Stockholm.

Procurator för fram bl.a. följande. Det är endast under exceptionella omständigheter som avtal som tillkommit genom otillåten direktupphandling ska få bestå. Om det aktuella avtalet förklaras ogiltigt skulle det vara direkt uteslutet att prestationerna skulle gå åter på det sätt som MediCarrier gör gällande. Om en prestation vid ett avtals ogiltighet inte kan återbäras eller om återbäring är orimligt betungande, såsom i aktuellt fall, har part i stället rätt till skälig ersättning för prestationens värde. Sådan prestation har redan utgetts av MediCarrier till Medea. Någon återbäring skulle därmed inte ske utan endast att framtida prestationsskyldigheter bortfaller. Procurator kan dessutom direkt tillhandahålla de mängder av undersökningshandskar som MediCarrier har behov av innan återgång sker. Det finns därför inget som visar på att ett tillbakagående av prestationerna under avtalet skulle medföra allvarliga implikationer på vården i Region Stockholm.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten anser att det upphandlade föremålet, undersökningshandskar, utgör ett allmänintresse då de ska användas i vården och rör skydd för människors liv och hälsa. Med hänsyn till den rådande pandemin gör sig det allmänna intresset av tillgången till undersökningshandskar gällande med särskild tyngd. Enligt förvaltningsrättens mening får MediCarriers uppgifter om vilka problem som skulle uppstå om avtalet blir ogiltigt anses väga tungt. MediCarrier har bl.a. uppgett att det skulle innebära att i princip alla undersökningshandskar på Region Stockholms alla vårdverksamheter behövs plockas bort.

Vidare har MediCarrier, för att mildra konsekvenserna av direktupphandlingen, tidsbegränsat avtalet till en sexmånadersperiod.

Mot bakgrund av det anförda, och då särskilt den extraordinära samhällssituation som har förelegat och alltjämt råder med anledning av pandemin, finner förvaltningsrätten att MediCarrier med tillräcklig grad av styrka har visat att det föreligger sådana exceptionella omständigheter som motiverar att avtalet ska få bestå med tillämpning 20 kap. 14 § LOU.

Sammanfattningsvis

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att MediCarrier har genomfört en otillåten direktupphandling genom att teckna avtal med Medea den 11 januari 2021. Tvingande hänsyn till ett allmänintresse motiverar emellertid att avtalet ska få bestå. Procurators ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-05).

Peter Andréén
Rådman

Andreas Hjerpe Sällquist har varit föredragande.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.